

Öğretim Teknolojileri

Editör

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

Yazarlar

Doç. Dr. Akın EFENDİOĞLU

Doç. Dr. Cenk AKAY

Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Gamze Yavuz KONOKMAN

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Suzan ÇARDAK

Öğr. Gör. Dr. Mesut ÖZONUR

Dr. Halil KAMIŞLI

Dr. Mutlu UYGUR

Dr. Gürol YOKUŞ

Dr. Burak AYÇİÇEK

Ankara

2019

Öğretim Teknolojileri

Editör: Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

©Tüm Hakları Saklıdır. 2019.

Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Anı Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri herhangi bir bilgi depolama ve erişim sistemiyle veya mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, aktarılamaz veya dağıtılamaz.

Yayıncı Sertifika No : 16003
Matbaa Sertifika No : 13268
ISBN : 978-605-170-286-5
Kapak Tasarım : Anı Yayıncılık - Kezban KILIÇOĞLU
Dizgi : Anı Yayıncılık - Kezban KILIÇOĞLU
Baskı : Sözkesen Matbaacılık
Adres : İvedik OSB 1518. Sokak Mat-Sit İş Mrk.
No: 2/40 Yenimahalle-ANKARA
Tel : 0 312 395 21 10

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

YANPAR YELKEN, Tuğba

Öğretim Teknolojileri

Anı Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara/Türkiye
2019, 232 Sf., 16 x 24 cm
ISBN 978-605-170-286-5

Öğretim Teknolojileri, Öğretim Tasarımı, Öğretim Materyalleri, Dijital Öğretim Materyalleri, Mobil Öğrenme, Uzaktan Öğrenme, Artırılmış Gerçeklik, Teknolojinin Eğitimde Kullanımı, Güncel Eğilimler

Anı Yayıncılık
Kızılırmak Sokak 10/A
Bakanlıklar/Ankara
Tel: 0 312 425 81 50 pbx
e-posta: aniyayincilik@aniyayincilik.com.tr
<http://www.aniyayincilik.com.tr>

A harfinin evrimi

İÇİNDEKİLER

1. Ünite

Öğretim Teknolojileri ve Öğretim Süreci 1-24
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ÖZDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÖZDEMİR

2. Ünite

Öğretim Teknolojileri Tasarım ve Modelleri 25-44
Doç. Dr. Akın EFENDİOĞLU

3. Ünite

Öğretim Materyalleri 45-64
Doç. Dr. Cenk AKAY

4. Ünite

Dijital Öğretim Teknolojilerinin Hazırlanması ve Eğitsel Ortamlarda Kullanımı: Dijital Öyküleme ve Dijital Kavram Haritası 65-98
Dr. Öğr. Üyesi Gamze YAVUZ KONOKMAN

5. Ünite

Mobil Öğrenme 99-118
Dr. Gürol YOKUŞ

6. Ünite

Ters-Yüz Sınıf Modeli 119-140
Dr. Burak AYÇİÇEK

7. Ünite

Uzaktan Öğrenme ve Web Siteleri 141-180
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Suzan ÇARDAK

8. Ünite

Artırılmış Gerçeklik ve Eğitim Uygulamaları . 181-204
Dr. Mutlu UYGUR

9. Ünite

Teknolojinin Eğitimde Kullanılmasında Güncel Yaklaşımlar 205-228
Öğr. Gör. Dr. Mesut ÖZONUR
Dr. Halil KAMIŞLI

Ö N S Ö Z

Öğretmenlerin, öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının öğretim teknolojilerini bilmeleri ve uygulamaları gerekmektedir. Günümüzde teknoloji destekli ve temelli öğretim tasarımları ve uygulamaları giderek çeşitlenmektedir. Her eğitimci ve öğretmen adayının öğretim teknolojilerini tanıma, önemini kavrama ve uygulama becerilerine sahip olması beklenmektedir. Yeni neslin öğrenme-öğretme süreçlerini yakalamak ve geliştirmek her eğitimcinin sahip olması gereken bir yeterliliktir. Uluslararası yeterlilikler çerçeveleri ve “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi” içerisinde teknolojik ve dijital yeterlilik önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle gerek öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının hizmet içi eğitimlerinde gerekse öğretmen yetiştirme programlarında Öğretim Teknolojisi alanı teori ve uygulaması ile önemli bir yer tutmaktadır. Bu kitap, mevcut öğretmenler ve tüm eğitimciler için eğitim yaşantıları ile hizmet içi eğitimlerde ve öğretmen yetiştirme programlarında meslek bilgisi dersleri içinde yer alan Öğretim Teknolojisi dersi için kaynak olarak hazırlanmıştır. Bu nedenle mevcut çalışan öğretmenler, öğretmen adayları ve öğretim elemanları için bir el kitabı niteliğindedir.

Kitabın bölümlerinde öğretim teknolojisi kavramından başlanarak, öğretim tasarım ve teknolojisi modelleri, öğretim materyalleri, dijital öğretim materyalleri, dijital öykü ve kavram haritası uygulamaları, öğretim tasarımında mobil öğrenme ve uygulamaları, ters yüz sınıf modeli ve uygulamaları, internet temelli öğrenme, web siteleri ve web macerası, artırılmış gerçeklik ve uygulamaları, sosyal medya, eğitimde kullanılan oyunlaştırma araçları, üç boyutlu sanal dünyalar ve kodlama gibi teknolojilerin eğitimde kullanılmasına yönelik diğer güncel yaklaşımlar yer almaktadır.

Kitabın bölümlerini yazan Doç. Dr. Akın EFENDİOĞLU, Doç. Dr. Cenk AKAY, Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÖZDEMİR, Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ÖZDEMİR, Dr. Öğr. Üyesi Gamze YAVUZ KONOKMAN, Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem SUZAN ÇARDAK, Dr. Gürol YOKUŞ, Dr. Burak AYÇİÇEK, Dr. Mutlu UYGUR, Öğr. Gör. Dr. Mesut ÖZONUR ve Dr. Halil KAMIŞLI'ya katkılarından ve emeklerinden dolayı çok teşekkür ederim.

Ayrıca kitabımızın baskı, dizgi ve mizanpaj işlerinin yürütülmesinde bize katkı sağlayan Anı Yayıncılığın sahibi Özer DAŞCAN'a ve Anı Yayıncılık çalışanlarına yazarlarımız adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitabın sizlere eğitimci olarak meslek hayatınızda ve öğretmenlik yaşantılarınızda katkı sağlaması ve gelecek nesillerin verimli yetiştirilmesine faydalı olması dileğiyle...

**En yakınım,
Biricik Oğlum Onur Batu'ya**

1 . Ü N İ T E

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ÖZDEMİR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,

Ereğli Eğitim Fakültesi, muhammetozdemir@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÖZDEMİR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,

Ereğli Eğitim Fakültesi

olcay67@gmail.com

Temel Kavramlar

Eğitim
Öğretim
Teknoloji
Eğitim Teknolojisi
Öğretim Teknolojisi
Eğitim-Öğretim teknolojisi arasındaki ilişki
Öğretim Materyali

Öğretim Teknolojisi Tarihiçesi

Eğitim Teknolojisinin Gelişim Süreci
Öğretim Teknolojisinin Gelişim Süreci
Öğretim Materyalinin Gelişim Süreci

ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Sürecindeki Yeri

Teknolojinin Öğretim Sürecinde Kullanımı, Önemi ve Faydaları
Eğitim ve Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Sürecinde Kullanımı, Önemi ve Faydaları
Öğretim Materyalinin Öğretim Sürecinde Kullanımı, Önemi ve Faydaları

KAZANIMLAR

Teknoloji, eğitim ve öğretim teknolojisi, öğretim materyali kavramlarını tanıır.

Eğitim ve öğretim teknolojisi arasındaki farkı açıklar.

Teknoloji, eğitim ve öğretim teknolojisi, öğretim materyali gelişim sürecinden haberdar olur.

Teknoloji, eğitim ve öğretim teknolojisi, öğretim materyalinin öğretim sürecinde kullanımını, önemi ve faydalarının açıklar.

Öğretim teknolojisini bilmenin önemini fark eder.

TEMEL KAVRAMLAR

İnsanoğlu dünyaya geldiği andan itibaren sürekli olarak öğrenme durumları içerisinde yer almaktadır. Bireylerin öğrenme durumları, bebeklikle başlar ve ölene kadar devam eder. Bireyin öğrenmesinin içeriğini hazırlama ve onu gerçek dünyaya hazırlama görevi eğitim sistemine aittir. Eğitim sistemini anlamak ve süreci planlamakla görevli öğretmenlerimizin süreci daha iyi anlaması için öncelikle temel kavramların açıklamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu ünite de öğretim teknolojisi ile ilgili temel kavramlar ve öğretim süreci üzerinde durulmaktadır. Öğretmen yeterliliklerinden birisi olarak hem mevcut öğretmenler hem de öğretmen adayları için öğretim teknolojisi her alanın öğretiminde günümüzde bilinmesi gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsamaktadır.

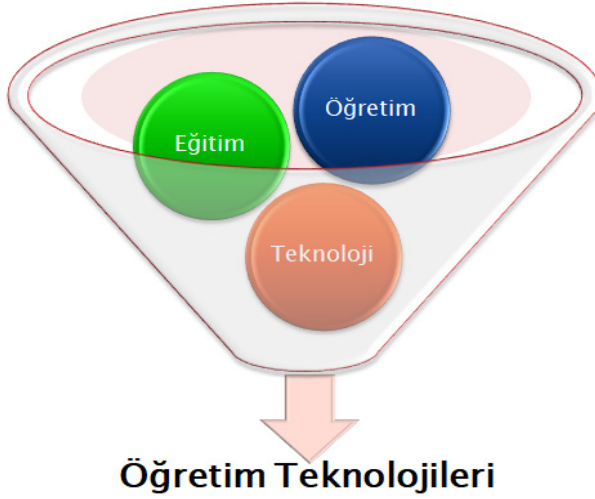
Eğitim-Öğretim

Eğitim teknolojisi ve öğretim teknolojisi kavramlarını anlama da temel kavram olan eğitim ve öğretim kavramlarını hatırlamakta yarar görülmektedir. Bu nedenle kısaca bir hatırlayalım.

Eğitimin geçmişten günümüze pek çok tanımı yapılmıştır. Doğumla beraber başlayıp yaşam boyu devam eden, bireyin bulunduğu sosyal çevrenin olumlu ve olumsuz etkilerine bağlı olarak bireyin kendi yaşantıları yoluyla belli bir amacın gerçekleştirilmesine yönelik yetiştirilme ve davranış değiştirme sürecine eğitim denir (Ertürk, 1982; Senemoğlu, 2001).

Eğitim ve öğretim birbirinden ayrı düşünilemeyecek iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim süreci içinde kazandırılacak her şey için gerçekleştirilen bireyi yetiştirme işine öğretim denir. Öğretim, eğitim süresince bireyde değişiklik oluşturmada etkili olan uygulamaların hepsini kapsar. Öğretim süreci içinde mutlaka bir amaç, öğrenen ve bir de öğrenen bulunmaktadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için öğrenme ortamının planlanması gerekmektedir. Öğrenme ortamı planlanırken; öğrenciye kazandırılacak

beceri ve tutumlar, verilecek kazanımlar ve bunların tümünün kazandırılmasında kullanılacak strateji, yöntem ve teknikler dikkate alınması gereken öğelerdir. Öğrenmeyi sağlamak için öğrenme ortamının ve kazandırılacak bilgilerin düzenlenmesi genel anlamda öğretimi ifade eder. Çevre yalnızca öğretimin olduğu yeri değil, aynı zamanda bilgileri kazandırmada ve öğrencinin çalışmasına yön vermede gerekli yöntemleri, teknikleri ve araç-gereçleri de içerir. Öğretimin amaçlarına göre öğrenme ortamı ve kazandırılacak bilgiler farklılık gösterebilir (Kaya, 2006). Bu düzenlemelerin yapılabilmesi, düzenlenerek geliştirilmesi ve zenginleştirilebilmesi için teknoloji kavramının desteğiyle ortaya çıkan eğitim ve öğretim teknolojilerinden yararlanmak gerekmektedir. Bu nedenle eğitim ve öğretim kavramlarını kısaca hatırladıktan sonra teknoloji kavramını, eğitimle ve öğretimle olan ilişkisini açıklayalım.

Şekil 1. Öğretim Teknolojileriyle Eğitim-Öğretim ve Teknolojinin ilişkisi

Teknoloji

Teknolojinin temelinde ihtiyaçlar yer almaktadır. Çeşitli amaçlara ulaşmak için farklı süreçlerden geçerek geliştirilen bilgi birikiminin üretim sürecine uygulanmasıdır. İnsanoğlu teknolojiyi makine ile ortaklaşa yaptığı bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkarmaktadır. Teknolojinin ortaya çıkabilmesi için insanoğlunun çabası gerekmektedir (Ekin, 1994; İşman, 2002;2). İnsanlık tarihi incelendiğinde ihtiyaçların çoğaldığı dönemlerde teknolojik icatlar artmıştır. İnsanoğlu farklı zamanlarda değişen ihtiyaçlarına göre teknolojiyi kullanarak çeşitli alanlarda gelişmektedir. Günümüzde teknoloji; eğitim, sanayi, sağlık, iletişim, haberleşme, ulaşım, enerji, tarım gibi çok farklı alanlarda üretim sağlanabilmesi için kullanılan bilgilerin bütünüdür (Gülay ve Çalık; 2019; 2). Teknoloji